

2017/2018. tanév
Országos írásbeli forduló
I. kategória, 7-8. évfolyam

Írásbeli feladatlap
MEGOLDÁSOK
feladatonként

Elérhető pontszám:

/ 120 pont

Üdvözlünk, kedves Könyvtárostánár!

Néhány hasznos információ a megoldókulcs ezen változatához:

- A **válaszokat** zöld, vastag betűvel írtuk be.
- A megoldások után zárójelben adtuk meg az item sorszámát.
- Ha többféle válasz is lehetséges, akkor azokat /-rel jelöltük.
- Dólt betűvel a *kiegészítő magyarázatot* adtuk meg.

- Az aláhúzott kifejezések a kötelező tartalmi elemeket jelölik.

A részletes megoldásokat, az elfogadható alternatívák teljes listáját és azok használati magyarázatait az ítemes megoldókulcsba írtuk. Kérjük, azokat is tekintse át!

A feladatlaphoz a következő mellékletek tartoznak:

Egy könyv, melynek ISBN száma: 978-615-5131-12-7

Egy A3-as lap a feladatlap közepén.

A mellékleteket nem kell visszaadni, azokat megtarthatod.

Támogató
HUNRA - Magyar Olvasástársaság

1.

Nagyon megörölsz, amikor látod, hogy van egy pályázati lehetőség egy olyan szerző munkájában részt venni, aki egy egész könyvet írt a mostohákkal való küzdelemről. A pályázat lényege, hogy részt lehet venni a mű 2. részének megírásában. A pályázó csapatoknak ötleteket kell adni a pályaműben. Alapötletetek, hogy a helyszín legyen egy dunai hajóutazás. Ahhoz, hogy a pályaművet megírjátok, előtte alapos információgyűjtést kell végezned.

A feladatlaphoz **először a könyvet érdemes megvizsgálnod**, hogy információkat gyűjthess róla.

Ahhoz, hogy a pályaműben a szerzőt megfelelőképpen szólítsátok, tudni kell a nevét és még néhány fontos adatot. Gyűjtsd ki ezeket!

a) Mi a vezetékneve?

Archer (1.)

b) Mi a keresztnéve?

Lily (2.)

c) Hol él? Ezt az információt a könyv mely részéből vetted?

New York City (3.)

Függelék / Utószó / Életrajzi oldal (4.)

d) Írói pályájának mely szakaszában írta ezt a könyvet? Ezt az információt a könyv mely részéből vetted?

pályájának kezdetén (5.)

hátsó borító / kötéstábla / fülszöveg (6.)

e) Te melyik kiadást tartod a kezvedben? Írj pontos bibliográfiai hivatkozást róla, hogy majd a pályamű felhasznált irodalomjegyzékben szerepeltesd!

Archer, Lily (7.): Mérgezett Almák. (8.) Budapest, Pongrác, (9). 2014. (10.)

Nem ír oda nem illő adatot és az adatsorrend, központosítás, helyesírás megfelel valamely elterjedt hivatkozási stílusnak. (11.)

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	

2.

A munka elején szükség lesz a legfontosabb források összegyűjtésére.

Több könyvtár katalógusának használatával sokféle ígéretes művet találsz (ld. melléklet). A módszeres munkához ebből viszont válogatni kell. Az alábbi szempontok mentén érdemes elindulni. Írd a szempontok mellé a választott mű vagy művek címét!

a) Előbb lexikonokban szeretnél utánanézni a téma általános vonatkozásainak, hogy leszűkíthesd a témát.

Környezetvédelmi lexikon (12.)

b) Friss művekre mindenképpen építeni akarsz, így az elmúlt 5 év forrásai nem maradhatnak ki.

A Duna (13.)

c) Nem nyomtatott dokumentumra is szükség lesz, ha látványos anyagot szeretnél összeállítani.

Magyarország tájai (14.)

d) Olyan művekre különösen figyelsz, amelyek további forrásokra hívják fel a figyelmet. Választásod indokold is!

Duna-Dráva Nemzeti Park (15.)

A Duna (16.)

rejtett bibliográfia / megjegyzés / bibliográfia fejezetenként / bibliográfia (17.)

Indoklásként való megfogalmazás. (18.)

Pl.: Azért a fentiek, mert a katalógus rekordból látható, hogy rejtett bibliográfiát tartalmaz. Az egyik fejezetenként, a másik 5 oldalon.

e) Az ötleted lényege a dunai utazás, így azokra szükséged lesz, amelyek az egész útvonal tervezését segíthetik.

A Duna (19.)

Duna, Turistatérkép (20.)

f) Mivel a főszereplők egyike könyvmoly, kell egy ajánlható különleges szépirodalmi mű is. Honnan tudod, hogy ez szépirodalmi mű?

Delinkének, a Duna-tündérnek... (21.)

tárgyszó/ponyvairodalom / monda (22.)

g) Két mű témaköre különösen fontos pályaművedhez, így a szabadpolcon is érdemes lenne körülnézned. Melyik ETO-főosztály polcain keresed a következő köteteket?

Duna-Dráva Nemzeti Park **5 (23.)**

A Duna: utazás a Fekete-tengertől a Fekete-erdőig **9 (24.)**

12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	

3.

Egyikőtök több forrás segítségével összeállított egy szöveget, mely az írónak háttérinformációkat nyújt a helyszínről. **A szövegben van néhány kérdés, amire fel kell hívni a szerző figyelmét**, amit a pályaművetekben magyarázni érdemes. A mellékletben talált szöveg alapján válaszolj a kérdésekre!

a) Erdő-e a Fekete-erdő? Magyarázd meg válaszodat!

nem (25.)

mert ez nem egy erdő, hanem egy hegység neve / földrajzi terület neve (26.)

b) Miért nem folyó a Duna? És ha nem folyó, akkor mi a szakszerű megnevezése?

mert az 1000 km-nél hosszabb folyóvizeket máshogy hívják (27.)

folyam (28.)

c) Miért bonyolult kérdés, hogy hol ered a Duna?

mert (történelmileg) két patak összefolyásától eredeztetik (29.)

30. *item bármilyen a szöveghez köthető kifejtésért. pl.:*

- *A két patakot pedig máshogy hívják, egyik sem Duna / A két patak neve Breg és Brigach*
- *az első vízcsappék viszont nem az összefolyáskor, hanem a patakok eredeténél kerülnek bele*

d) A szövegben kapott magyarázat és térkép segítségével tedd sorba a következő, a mű folytatásának helyszínéül ajánlott Duna menti helységeket folyamkilométer szerinti növekvő sorrendben!

Budapest, Ingolstadt, Linz, Rusze, Újvidék

Rusze, Újvidék (31.), Budapest (32.), Linz (33.), Ingolstadt (34.)

további egy pont, ha mind jó helyen van (35.)

e) Egyik társad szerint jó ötletet adhat a történethez az a tény, hogy a Duna vízgyűjtőterülete kilenc országban terül el. Jó ötlet, de biztosan jól értette? A szöveg segítségével érvelj mellette vagy ellene!

nem értette jól (36.)

mert vízgyűjtőterülete még több országra terjed ki (a kilencen kívül) a szöveg szerint (37.)

azokra, melyek vizei belefolynak a Dunába (38.)

f) Másik társatok szerint izgalmassá lehetne tenni a történetet azzal, hogy az egyik mostoha által a Dunába öntött mérge később New Yorkban, az Atlanti-óceán partján okoz gondot. Az biztos, hogy izgalmas lenne, de vajon tényleg eljuthat odáig? A szöveg segítségével érvelj mellette vagy ellene!

igen (39.)

mert a Fekete-tengerből idővel a világtengerekbe, óceánokba is belekerülhet az, ami a Dunában van (40.) *Az aláhúzottak közül legalább egy tartalmat belefoglalmaz az indoklásba.*

41. *item: indoklasként és a kérdéssel, szöveggel összhangban fogalmaz.*

g) A három felhasznált forrás közül az egyikről azt gondolod, hogy nem elég megbízható, így nem elég jó, ahhoz, hogy ti nyertesek a pályázaton. Melyik az? Add meg a címét! Indokold két okkal!

Szinte egész Európa hatással van a Dunára (42.)

43-44. *item: az alábbiak közül bármelyikért:*

- *nincs szerzője / nem tudni ki írta*
- *nincs kiadója / nem tudni, milyen szervezet áll mögötte*
- *a honlap címe/címében található szimbólum alapján inkább szórakoztató, mint ismeretterjesztő, tudományos oldal*
- *nem tudni mikoraiak rajta az információk*

h) Az előbb kihúztál egyet a három forrás közül, kellene a helyére keresni mást, hogy a szöveg ne csak két forrásra épüljön. Javasolj a szöveg alapján négy olyan kulcsszót, amelyek segítségével egy internetes keresőben az írásotokhoz hasonló találatokat kapsz!

45-48. *item az alábbiak közül bármely négy:*

Duna, eredet/forrás, torkolat, vízgyűjtőterület, Fekete-erdő, folyam, földrajz, vízrajz, környezetvédelem/környezetszennyezés

49. *item: kulcsszavak és nem mondatok, nincs benne irreleváns kifejezés vagy ragozott alak*

25.	
26.	
27.	
28.	
29.	
30.	
31.	
32.	
33.	
34.	
35.	
36.	
37.	
38.	
39.	
40.	
41.	
42.	
43.	
44.	
45.	
46.	
47.	
48.	
49.	

4.

A Mérgezett Almákban az olvasás, az irodalom témája a történetnek szerves része, így adja magát, hogy **a 2. részben könyvtári helyszínek is legyenek.** Ehhez írta egyik társad az alábbi szövegrészeket. Segítsd az író munkáját azzal is, hogy

- a) odaírod a nevek alá, hogy a szereplők ebben a szövegrészletben milyen könyvtártípusban járnak!
- b) Ajánlj konkrét könyvtárat is!
- c) Alá is húzol szövegenként 3 olyan jellemzőt, aminek benne kell maradnia a végső szövegváltozatban, mert azok az adott könyvtártípus fontos jellemzői, elsősorban annak jellegzetességei!

A szövegben aláhúzottak közül bármelyik, max. 3 db. A kifejezések csak így, egyben érnek pontot.

Molly

Ahol most járok, az valami csodálatos hely! Van itt minden, könyvespolcoktól kezdve a konferenciateremig. A könyvespolcokon olyan **hosszú ETO számok (56.)** vannak, amilyeneket még sosem láttam. Sok számítógépnél lehet ülni, és a kisebb-nagyobb termekben mindenhol vannak csendes sarkok a nyugodt munkához. A **folyóiratok sokfélék (57.),** a legtöbb **idegen nyelvű szaklap (57.).** A CD, DVD gyűjteményük is alapos. A katalógusban **nagyszámú dokumentumot találtam a vízzel kapcsolatban (58.).** Nagyon **sokféle tárgyszóra (58.)** lehet keresni ebben a témában. Olyasmikről szólnak például, hogy ökoszisztéma meg belvíz, vízrendezés meg a vizek arzéntartalma. Azt gondolná az ember, hogy ide csak felnőttek jönnek, de láttam az egyik teremben gyerekfoglalkozást is.

könyvtártípus: szakkönyvtár (50.)

példa: Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár / mezőgazdasági könyvtár (53.)

Alice

Álomszép, régi, **hatalmas épületben (59.)** bolyongok, annyi terem van annyi emeleten, hogy sose fogok kitalálni innen. Találtam már **ősregi könyveket (59.),** térképeket, még színházi plakátokat is. Az egyik olvasóterme óriási! Olyan könyv vagy folyóirat talán **nem is létezik ebben az országban, ami itt nincs (60.).** Sajnos **nem vihetek haza kölcsönbe (61.)** semmit, de már jegyzeteltem és fénymásoltam egy csomót.

könyvtártípus: nemzeti könyvtár (51.)

példa: Országos Széchényi Könyvtár (54.)

Reena

Ide csöppentem egy csapat gyerek közé, épp könyvekről készítenek rajzokat, írnak ajánlókat, hogy ezekkel dekorálják a falat. A mellettem levő teremben **gyerekek és felnőttek is (62.)** böngésznek a polcokon. De **sokféle tevékenységet (63.)** lehet itt végezni: Az előtérben fénymásoló működik, sokan számítógépek előtt ülnek. Még odébb újságot olvasnak, meg vastag könyvekből jegyzetelnek. Vízzel kapcsolatban csak **főleg ismeretterjesztő (64.)** műveket találtam, de nagyon sok az **izgalmas regény. (64.)** Nincs messze a kijárat, ott nagy a sürgés-forgás, a könyvtárosokkal beszélgetnek a bejövők és elmenők.

könyvtártípus: közkönyvtár (52.)

példa: bármely települési könyvtár neve (55.)

50.	
51.	
52.	
53.	
54.	
55.	
56.	
57.	
58.	
59.	
60.	
61.	
62.	
63.	
64.	

5.

A *Mérgezett Almák* egy titkos társaság. Így a folytatásba jól illene a rejtvényekben való kommunikáció. A titkos találka helyszíne egy Duna-parti település. **Oldd meg az alábbi rejtvényt a könyvtár nyomtatott dokumentumainak segítségével**, hogy a megoldókulcsot is tudjátok mellékelni a pályaművetekhez! Figyelj! A kétjegyű mássalhangzók két külön betűnek számítanak.

1. Jelentésük alapján mi a kakukktojás a felsorolt fogalmak között?

a) Húzd alá!

hidratálás   hidroxid
hidrogeológia (65.)   hidroszol
hidrokémia

b) Magyarázd is meg, miért döntöttél mellette!

ez geológiai szakkifejezés, a többi kémiai (66.)

c) Milyen típusú kézikönyvet kell majd a regényben biztosítani, hogy meg tudják oldani?

egynyelvű szótár / idegen szavak szótára / szótár (67.)

d) Írd be a megoldás 7. betűjét a találkahely 4. betűjének! **E**

2. Mi hiányzik a szövegből?

a) Pótold ki!

A _____ **muszáj (68.)** _____ sohasem fullad a Dunába.
„aminek meg kell lennie, azt nem lebet meg nem tenni”

b) Írd be a beírt szó 4. karakterét a találka helyszínének 1. betűjének! **Z**

A magyarázat 4. és 5. betűje lesz ebben a sorrendben a találkahely 7. és 2. betűje. Ezeket is írd be! **N, E**

c) Mi annak a kézikönyvnek a pontos címe, amit használtál?

Magyar szólások és közmondások (69.)

3. Olvasd el a vízfelület címszót a *Magyar értelmező kéziszótárban*! Írd ide, melyik kifejezés jelenti a következőt: „Vízzel telt mélyedés, meder alja.”!

vízfenék (70.)

A kifejezés 7. betűje a találkahely 6. betűjét adja. Írd be! **É**

Mit jelent az, hogy fn.? **főnév (71.)**

4. Nyisd ki a *Mérgezett Almák* c. kötetet a 115. oldalon!

a) Írd ide, hogy Alice harmadszorra milyen vizet kapott (szinte) a nyakába?

hideg (72.)

b) A szó 5. betűje lesz a helynek is az 5. betűje. **G**

5. A könyv lábjegyzetei között találd meg a *The New York Times*-ről szólót!

a) A könyv szerint az milyennek tartott hírforrás? A jelzőt ragozás nélkül írd ide!

legHITELESEBB (73.)

b) A kapott szóban, hátulról a 2. betű a találka helyszínének 3. betűje **B**

c) Az újság nevének harmadik szavából kölcsönözheted az első betűt a hely utolsó betűjéhez. **Y**

A találka helyszíne:

Z (74.)	E (75.)	B (76.)	E (77.)	G (78.)	É (79.)	N (80.)	Y (81.)
-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

65.	
66.	
67.	
68.	
69.	
70.	
71.	
72.	
73.	
74.	
75.	
76.	
77.	
78.	
79.	
80.	
81.	

6.

A jó könyv jellemzője a szakszerű felépítés. A pályaműben tegyetek javaslatot a 2. kötet részeire is!

a) Az előre megrajzolt 6 részt nevezd meg (írd fölé a nevét), és jelöld, milyen adatot hol helyezzenek el rajta! (Az adat nevét/típusát, és ne az adatot írd oda!) A könyv felépítése és használhatósága szempontjából mindenképpen szükséges részeket válaszd! Magát a könyv főszövegét nem kell jelölnöd.

b) A kis négyzetekben jelöld **x**-el vagy **✓**-val, hogy az első, kezdedben tartott kötetben megtalálható-e ez a rész. **6 pont**

c) A könyv borítójára kell egy kép is! Keress a könyvtár nyomtatott dokumentumaiban egy olyan képet, amely a Dunához kapcsolható (akár azt ábrázolja, akár a partján van, vagy más módon hozzá köthető)! Add meg az alábbiakat róla:

82.	96.	
83.	97.	
84.	98.	
85.	99.	
86.	100.	
87.	101.	
88.	102.	
89.	103.	
90.	104.	
91.	105.	
92.	106.	
93.	107.	
94.	108.	
95.	109.	

Milyen típusú/műfajú könyvben találtad a képet?

ismeretterjesztő / ismeretközlő / útikönyv / lexikon / szakkönyv (102.)

A kép forrása pontos bibliográfiai adatokkal, hogy visszakereshető legyen, ha a kiadónak megtetszik:

szerzőség (103.): cím (104.), hely és/vagy kiadó (105.), év (106.), oldalszám. (107.)

Nem ír oda nem illő adatot és az adatsorrend, központosítás, helyesírás megfelel valamely elterjedt hivatkozási stílusnak. (108.)

Miért ezt a képet választottad, hogyan kapcsolódik a Dunához?

releváns, a Dunához kötő indoklás (109.)

neve: **borító/kötéstábla (82.)**

✓ (96.)	<p style="text-align: center;">szerző (88.)</p> <p style="text-align: center;">cím (90.)</p> <p style="text-align: center;">kiadó (92.)</p>
------------	--

neve: **címlap (83.)**

✓ (97.)	<p style="text-align: center;">szerző (89.)</p> <p style="text-align: center;">cím (91.)</p> <p style="text-align: center;">kiadó (92.) év (93.)</p>
------------	---

neve: **címlapverző (84.)**

✓ (98.)	<p style="text-align: center;">kiadó (92.) év (93.)</p> <p style="text-align: center;">fordító (94-95.) illusztrátor (94-95.) szerkesztők (94-95.)</p> <p style="text-align: center;">ISBN (94-95.) eredeti kiadás adatai (94-95.) kolofon (94-95.) szerzői jogi információk (94-95.) nyomdai adatok (94-95.)</p>
------------	--

neve: **tartalomjegyzék**
(85.)

neve: **hátsó borító /
kötéstábla** **(86.)**

neve: **függelék / szótár
/kiejtési szótár / életrajzi
lap / bibliográfia /
köszönet ...** **(87.)**

	(99.)
--	--------------

fülszöveg / ajánló (94-95.)	✓ (100.)
--	---------------------

	✓ / - (101.)
--	-------------------------

7.

Egy dunai hajóút felejthetetlen élmény. Továbbá akkor lehet hitelesen írni róla, ha maga is próbálta, így javasolják neki, hogy jöjjön el. Ki is néztetek neki egy konkrét utat, amit a mellékletben található információk segítségével meg is terveztek a pályaműben.

Segíts az íróknak a repülőtérrel (Flughafen Wien) eljutni a kikötőig (Praterstern)!

Repülője 2018. május 12. (szombat) de. 10:24 perckor érkezne. Kevés az ideje, így az utazás részleteire is fel kell hívnod a figyelmét.

- a) Hány órákor indul a hajó Bécsből? **11:50 (110.)**
- b) A leszállástól hány perce van a hajóindulásig? **86 perc (111.)**
- c) Hol kell átszállnia? **Landstraße / Wien Mitte (112.)**
- d) A vonattal hány megállót kell mennie? **egy (113.)**
- e) Hány perces az út a vonattal? **16 perc (114.)**
- f) A hazafelé repülőjegyet leghamarabb melyik napra érdemes megvennie? **2018. május 27. (115.)**

Egy találkozó megszervezéséhez is fontos információk vannak a hajóút leírásában.

g) Jó lenne találkoznotok is vele. Magyarországon hány helyen, hol tehetitek meg ezt?

Egy helyen. (116.) Budapesten. (117.)

h) Budapesten van szervezett városnézés? Vagy nektek kell szervezni?

Nincs szervezett városnézés, nekünk kell szervezni. (118.)

i) A találkozó megszervezéséhez azt is jó lenne tudni, hogy Budapesten biztosítanak ebédet és vacsorát is az utasoknak. Igen vagy nem? **Nem. Csak vacsorát biztosítanak. (119.)**

j) Mit jelent a piktogram? **Éjszakai programok (120.)**

110.	
111.	
112.	
113.	
114.	
115.	
116.	
117.	
118.	
119.	
120.	

Köszönjük, hogy részt vesz a könyvtárhasználati tehetségfejlesztésben!